

Poštni Glasnik

Glasilo Obl. organizacije pošt., telegr. in telef. uslužbencev v Ljubljani.

Letnik VIII.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1928.

25. številka.

Poštni kongres.

(Nadaljevanje.)

Po teh poročilih se oglasi delegat sarajevke obl. organizacije, upravnik pošte v Trebinju, in z žgočimi besedami biča politično-strankarske strasti, ki se razvzemajo med ptt. in drž. uslužbenci sploh. Čaršija, ki živi od političnega sovraštva v naši državi, je zastupila tudi nas s svojim političnim sovraštvom in umazanostjo. Ne organizacija ne posebni zakon nas ne bosta rešila, če bomo dopustili, da se politični strup zaje v naše telo. Tako daleč smo že prišli, da izpodnaša tla tovariš tovarišu zgolj iz političnih strasti in ambicij. Drug drugu odjeda in trga kruh iz ust. Politična umazanost v naši državi, ki je podla, zlobna, breznačelna in polna barskega egoizma, je pokvarila v narodu vso moralo, da smo postali resnični Balkanci v najpristnejšem smislu te besede. Ta nemorala je kriva, da so se morali umekniti iz naše stroke resnični in idealni strokovnjaki, ki so posvetili svoje življenje samo stroki. Umekniti so se morali nestrokovnim in često tudi v zasebnem življenju nemoralnim kreaturam, ki so prišle v stroko po političnem priporočilu in bili s tem nagrajeni za svoje politično-strankarsko podrepištvo. Temu se mora napraviti konec, makar na ta način, da se v posebnem zakonu za poštno stroko vzamejo ptt. osobju vse politične pravice. Kot neverjeten primer žalostnih političnih razmer v Bosni navaja govornik, da je bilo v sarajevski direkciji tekom zadnjih 10 let izmenjanih že okrog 30 direktorjev, torej več kot v vseh drugih direkcijah skupaj. Drug za drugim so se umikali in prihajali iz političnih razlogov. Zato priporoča, da mora biti prva naloga Saveza, zaustaviti poplavo političnega strupa in nemorale, ki prodira v vrste ptt. uslužbencev in jih zastrepja. Drugače je vse delo in trud organizacije zaman. Čista in najpopolnejša depolitizacija, to je naša naloga.

Po poročilih predstavnikov obl. organizacij so bili prečitani brzogovorni pozdravi, ki so prišli med tem v velikem številu iz vseh krajev države.

3. Referat o poštno-telegr. šoli in o prometni akademiji za višjo strokovno naobrazbo.

Uprava Saveza se bavi že leta z vprašanjem ptt. šole, mehaničarsko-tehnične šole in prometne akademije. O tem je izdelala za kongres in za poštno upravo že mnogo referatov. Naša srednje-strokovna ptt. šola je dajala in daje primerno znanje in služi kot prva strokovna etapa za višjo strokovno naobrazbo. Naša strokovna tradicija je bila, da opravljajo vse strokovne posle izključno ljudje s srednje-strokovno naobrazbo, ki so jo dobivali v pt. šoli. Ta tradicija se je izkazala za službo zelo koristna, pa tudi za interese države in osobja, ki je z delom, tekmovanjem in merjenjem sposobnosti vedno zavzemalo vodeča mesta v poštni upravi in stroki. Zato Savez zahteva, da se otvori stalna profesionalna šola in profesionalna naučna prometna akademija, bodisi kot posebna šola bodisi kot del tehnične vede na tehnični fakulteti.

Uprava Saveza zahteva to tudi zato, ker je s svojim dolgoletnim delom dokazala, da razpolaga v dovoljni meri s strokovno spo-

sobnostjo in splošno kulturo. Ona misli na stroko in deluje stalno v cilju njenega napredka ne glede na splošno družabno moralno krizo. Savez je pristaš korenite reforme v stroki in njene pt. šole ter korenite reforme dela in učnega načrta. Zato je uprava Saveza vedno predlagala in bo tudi v bodoče ministrstvu pošte predlagala v prvi vrsti ustanovitev posebnega odseka za strokovno nastavo. Naloga tega odseka bi bila velika: otvarjati in voditi stalne pt. šole, mehanično-tehnične šole in prometne akademije za višjo strokovno naobrazbo. Izdelavati program za vse tri šole. Napraviti načrt za osnivanje internatov za vse tri šole, privedi učila, zbrati potrebne elemente za ureditev in porazdelitev strokovnega gradiva, njegovo koristno uporabo in izvajanje na principih naučnih metod dela.

To je edina pot in način, da se dosedanja pt. šola reformira. Oni, ki so izšli iz teh šol, so dali stroki potrebno strokovnost in sami sebe. Ni pa jim uspelo, — a to ni njihova krivda, — da dajo stroki nekaj višjega, vzvišenejšega, ker niso imeli prilike, da razširijo svoje strokovno znanje in si pridobe višjo naobrazbo. Ta ugotovitev je zadosten razlog, poleg tega pa je tudi državna potreba, da se otvori za ptt. uradnike poleg stalne pt. šole še strokovna mehanično-tehnična šola in prometna akademija za vse prometne uslužbence. Ta akademija bi imela nalogo, da v dveh letih znatno izpopolni in razširi strokovno znanje in sposobnost, ki so jo dobili kandidatje v pt. šoli. — Ta visoka strokovna šola bi dajala konstruktivne in strokovno popolnoma usposobljene upravitelje, ki bi racionalno vodili posle v stroki, v osobju pa razvijali močnejši čut dolžnosti in ljubezen do dela.

V današnji naši državi bi moralo biti več vsestranskega interesa za vsesplošne strokovne potrebe. Zato je potrebna za to splošno strokovno potrebo čim hitrejša reorganizacija in reforma stroke in njenih šol. To vprašanje mora najti razumevanje pri merodajnih faktorjih, ki morajo v celoti doumeti neodložljive potrebe in neobhodnost v pogledu šolskih reform in novih metod za rekrutiranje visoko šolanih in strokovno izobraženih ljudi za racionalno upravljanje in kontrolo v stroki.

Na ta način ne bo mogla biti v bodoče poštno-telegraf.-telefonsko-čekovna služba več pribežališče nestrokovnih ljudi, često tudi ljudi slabe fakultetske naobrazbe ali celo zelo dvomljive kvalifikacije in kvalitete. Imamo o tem dokaze in razloge, pa tudi pogum in razum, da lahko odkrito izrazimo svoje objektivno stališče ne glede na to, ali se komu zamerimo ali ne. Mi, pa tudi vsakdo drugi ve, da naša stroka ne zahteva fakultete, nego manjšo naobrazbo, a to čisto strokovno. Naša stroka zahteva kakor vse druga posebno strokovnost, ki ne predstavlja bremena za državo in državno upravo. V šolsko-reformističnem vprašanju vodijo Savez najboljši motivi za dobro države in za napredek stroke in osobja.

Tov. Vukalović (Novi Sad) pravi, da je vprašanje strokovnih šol in reform strokov-

no-upravno in državno vprašanje, ki za našo razredno borbo nima mnogo koristi. Bodoči naraščaj bi se moral vzgajati po istih principih kakor častniki v armadi, ki se vzgajajo tako, da s svojimi vojaškimi študijami ne morejo biti drugo kakor vojaki. Tudi v poštni stroki je treba zahtevati večjo naobrazbo, maturo, toda **strokovno maturo**, s katero ne bi mogli kandidatje doseči kvalifikacije za nobeno drugo stroko razen za poštno. Na ta način bi dobili resno in globoko strokovno naobrazeno osobje, ki bi se čutilo navezano na ptt. stroko.

Tov. Tričković (Beograd) očrta v daljšem govoru posebnosti poedinih vrst poslov in službe v ptt. stroki. Svoj strokovno zelo poglobljen govor zaključuje: Strokovna izobrazba naj bi se opirala tudi na individualne sposobnosti in zmožnosti. Zato naj bi se ustvarili na prometni fakulteti posebni odseki, ki naj bi poedine prav izrazito sposobne gojence specializirali za določene panoge službe.

Po daljšem, nazornem resumiranju predsednika in po njegovem objašnjenju glede III. kat. in dnevničarjev, sprejme kongres referat z dopolnilnimi predlogi govornikov, kolikor so ti v skladu z osnovnimi načeli referata.

4. Referat o gradnji stanovanj za ptt. uslužbence v centrih naše države s financiranjem poštne hranilnice.

Ker je ta referat precej obširen in ker ne pove v bistvu dosti več, nego je povedal predsednik T. Jovanović o tem že na predkonferenci, zato ga ne objavimo v celoti. Referat podčrtava zlasti dejstvo, da ima poštna hranilnica ogromne dobičke, in to po zaslugi ptt. uslužbencev, pa so naloženi v kapitalističnih bankah, da delajo te s tem denarjem nove profite, ki ne gredo v korist naše stroke in njenega osobja, pa tudi ne v korist države.

Po daljši debati je kongres sprejel tudi ta referat.

5. Referat za obvezno članstvo vsega ptt. osobja pri bolniškem posmrtnem fondu, s stalno državno podporo in pod državno kontrolo. V tem referatu se zahteva, da naj se ustanovi bolniško - posmrtni fond, katerega obvezni članj naj bi bili vsi ptt. uslužbenci. Iz tega fonda bi dobivali člani podporo in pomoč v bolezni in smrti, izboljšale naj bi se zdravstvene razmere v uradih, gradili sanatoriji in bolnice za ptt. uslužbence. Ta fond naj bi subvencionirala tudi država, zato bi bil pod njeno kontrolo.

Po krajši debati je bil referat sprejet in se predloži tudi ministrstvu narodnega zdravja.

6. Referat o komercializaciji pošte, telegrafa, telefona in radio-telegrafa:

Ker je to vprašanje važno za našo stroko, še bolj pa za osobje, za katerega pomenja komercializacija veliko usodnost, zato prinašamo o tem izčrpnije poročilo. Da je to vprašanje v resnici važno, izpričuje tudi to, da so bile na delu sile, ki so si prizadevale, naj bi se ta referat in razprava o tem umaknila z dnevnega reda kongresa. Referat se glasi:

(Datje prihodnjič.)

O telefonu in telefonistkah.

KULTURNA IN ZNANSTVENA MISIJA TELEFONA.

Zgodovina je kakor razstreljena vseмир-ska raketa: vedno hitrejša, vedno višje in drznejša se vzpenja in poganja naprej in navzgor z divjo, blazno brzino.

Kultura in civilizacija, veđa in znanost, tehnika in napredek, to je ladja, na kateri plava človeštvo v svojo fantastično bodočnost. Fantastično? Da, toda samo za sodobnike. Zakaj, kar je bilo očetom še drzna fantazija, to je njih sinovom že siva, dolgočasna resničnost in vsakdanjost. Sinovi pa imajo že nove, še smelejše fantazije, ki jih bodo zopet njih sinovi že uresničili. In tako gre življenje in človeštvo svojo pot naprej z naglico, ki zapira človeku dih.

Zamislimo si današnjega človeka in njegovo življenje, današnje dobo brezžične izmenjave človeške misli z enega pola zemeljske oble na nasprotni pol, — zamislimo si človeka te dobe, ki živi, misli in ustvarja z bliskovito naglico in sigurnostjo, zamislimo si današnje rafinirano in eksaktno tehniko brez — elektrike, brez pare! Zamislimo si to našo dobo brez brzjava, telefona, radia, brez železnice, zrakoplova, brzoparnikov in avtomobila! Zamislimo si jo brez neštevilnih današnjih strojev na električni ali parni pogon! Kaj ne, da tega si ni mogoče predstavljati?

In vendar, — mi vemo, da ni še tako dolgo tega, ko ni bilo ne železnice ne brzjava ne telefona ne radia, ko ni bilo zrakoplova in avtomobila. Pa so ljudje takrat vendarle živeli. Pravijo celo, da bolj zadovoljno kakor danes. Vemo tudi, da so bile še prej dobe, ko ljudje niso poznali stekla, svetil, streliva in drugih predmetov, brez katerih ne more biti danes noben človek. Pa so ljudje tudi živeli. In tako bi šli lahko nazaj in v tiste čase, ko svet še ni poznal železa, pa še dalje v prve in najprimitivnejše začetke človeške povestnice.

Vsak izum višje vrste in vrednosti je važen faktor v človeškem življenju. Nekateri izumi so pomenjali pravcato revolucijo v zgodovini in so s temelja izpremenili duhovne, politične, socialne in gospodarske razmere in sploh vse življenjske prilike. Med take izume spadata brez dvoma tudi **brzjava in telefon.**

Poglejmo si sedaj funkcijo in pomen telefona za napredek človeštva. Kakor vsak izum, tako je tudi telefon izkoristilo v prvi vrsti narodno gospodarstvo. Trgovina in industrija sta še danes v prvi vrsti in v vseh naprednih državah tista, ki najbolj umeta ceniti vrednost telefona. Kolike važnosti je telefon za državno organizacijo! To vedo telefonistke zlasti v naši državi, kjer je telefonsko omrežje nerazvito in je zato telefon obremenjen v veliki večini z državnimi in uradnimi govori. Ekspeditivne in moderne državne uprave si brez telefona sploh ne moremo predstavljati.

Vesela današnje dobe, t. j. tisk in časnikarstvo, se ima zahvaliti svoji gigantski veličini samo telefonu. Še nikdar ni bilo časopisje tako razvito in na taki silni in vplivni višini kakor je danes. Časopis je prodril v zadnje gorsko vas, milijoni ljudi čitajo vesti iz vseh delov sveta, iz vseh držav in zaznajo tako v par urah za dogodke, ki so se zgodili v najoddaljenejših krajih. Časopisje je danes človeku tako potrebno kot vsakdanji kruh. Brez telefona bi bila prerezana novinarstvu življenjska žila in s tem bi se podrl velik del kulturnega življenja današnje dobe.

V naprednih državah ima svoj telefon vsaka hiša, vsaka družina, skoro vsak človek. Spada v hišo kakor štedilnik, kakor dežnik. Na Angleškem in v Ameriki potroši poštna uprava silno denarja za telefonske reklame. »Naročite se na telefon!« — vam bli-

šči v oči na ulici in v časniku. Pri nas je seveda drugače. Prosit moraš za napeljavo telefona kakor na smrt obsojeni za pomilostitev. In ga še ne dobiš. Če pa ga dobiš, je drag kakor ravnokar iznajdeno sedmo čudo. Zato je telefon v modernih državah vir ogromnih dohodkov, pri nas pa ustanova z deficitom, ki bi se je država najrajši odkrižala ali pa jo nemara sploh ukinila za javnost. Sploh je to silno žalostno poglavje zase, ki bi ga bilo treba obravnavati v posebnem članku.

Telefon je za današnje dobo pravi blagoslov, ki je oplodil civilizacijo in človeštvo z neprecenljivimi vrednotami. Telefon in brzjava. Vsa naša civilizacija in naše velike populacijske celote se mu imajo zahvaliti za svoj silni napredek v duhovnem in v praktičnem pogledu.

Toda zgodovinska naloga telefona še ni dovršena. Stoprav stopa v drugo fazo svoje funkcije. Oproščen materije — žice, drog, varoval in različnih aparatov privzema drugo obliko in skoro tudi drugo bistvo. Brezžično, eterično. Radio je nadaljevanje telefona v drugi obliki.

Poslušajmo, kaj pravi o telefonu, o njegovem pomenu in o potih, ki jih utira v bodočnost, naš najslavnejši rojak Nikola Tesla, izumitelj Teslovih struj, t. j. visokofrekvenčnih struj visoke napetosti:

Ko je bil pred 50. leti vpeljan telefon, so ljudje gledali nanj kakor na nekak čudež. Mnogi niso hoteli verjeti, da bi se mogel človeški glas prenašati po žici. Danes vemo, da se človeški glas prenaša tudi brez žice in da bodo brezžični razgovori med Ameriko in Evropo in v vseh zvezah že kmalu vsakdanji pojav. Toda to je šele začetek. V dogledni bodočnosti bomo lahko gledali v daljavo. Tako bomo videli iz Pariza svojega prijatelja v Newyorku, ki se bo tisti hip z nami pogovarjal po telefonu. Lahko se bomo pozabavali, kakor da bi sedeli v isti sobi, in vendar bodo med nami tisoči kilometrov.

Radio je še vedno v otroških plenica. Njegov razvoj je dandanašnji približno na tisti stopinji kakor sta bila avto in film pred četrto stoletjem. Napočil bo čas, ko bomo govornike in orkester, ki jih zdaj poslušamo iz daljave več sto kilometrov, lahko tudi različno videli. Radio je brez dvoma največji znanstveni napredek vseh časov. Pri tem pa mislimo po navadi le na brezžični brzjava in telefon. Toda kmalu bomo lahko prenašali brez žice po zraku tudi električno silo. Ko se bo to zgodilo, bomo lahko rekli: Zdaj smo dosegli v industriji največji napredek po odkritju železa!

Ta slavni naš rojak je izumel velike aparate za prenos električne energije. Od tega bo največ pridobilo zrakoplovstvo. To bo prineslo v kratki bodočnosti brezžični pogon letal. Brezžični prenos elektrike bo prinesel pravcato prevrat v razsvetljevanju. Bodoči rodovi bodo dobivali po Teslovem trdnem prepričanju razen svetlobe tudi gorkoto po zimji in hlad po leti. Tesla deluje že 35 let na izdelovanju umetnega dežja, ki ga bo tudi omogočil brezžični prenos elektrike. »Docela sem prepričan,« pravi, »da bomo s prenosom elektrike v zrak lahko izzvali dež. To se pravi: bodoče človeštvo bo sedanje puščave izpremenilo v cvetlične vrtove in preskrba ljudi z živili bo postala eksaktna znanost. — Po mojem mnenju ne moremo dvomiti, da bomo v bodočnosti izzvali lahko tako močno električno gibanje, da se bodo njegovi tresljaji čutili tudi na Marsu in Veneri.«

Resnično, fantastična bodočnost. Našim otrokom pa bo že morda vse to vsakdanjost, kakor nam danes naš današnji telefon . . .

PETETEFILM.

Danes prav za prav samo »Tefilm«, ker bo tudi ta o telefonu. Dve resnični dogodilici:

V nekem znanem letovišču se mudi poslanik velike tuje države. V vili, kjer stanuje, ni telefona, zato ne more govoriti s svojega telefona državnih govorcov. Hoditi mora na pošto, da tam iz celice govori in seveda plača. V tistem kraju je silno državnih govorcov, zato čaka poslanik marsikdaj po celo uro, preden pride na vrsto. Pritožuje se, zakaj mora tako dolgo čakati, ko govori prav za prav državne govore in jih po vrhu še plača. Na pošti mu vljudno pojasnijo, da pridejo najprej na vrsto državni govori, njegovi pa da so kakor privatni, ker govori iz celice. — Poslanik povpraša na direkcijsko, da li bi se ne dalo temu odpomoči. Pasja noga, seveda se da! Če telefonski odsek ne bo pogruntal, kdo pa bo?! In dali so upravniku nalog, da naj zaračunava državne govore tega diplomata kakemu drugemu abonentu, ki ima pravico voditi državne govore . . .

Evo v razmišljanje namesto križanke! Tako se razveže gordijski voz!

★

Ker ni dvakratni pismeni poziv nič zašel, smo še ustno zaprosili telefonistke, naj bi katera kaj napisala za današnje številko. Pa se najpogumnejša odreže: »Jaz bi že kaj napisala, pa kaj, ko na direkcijski vse izvedo, potem pa preganjajo tiste, ki pišejo v Poštni glasnik.«

Jej, gorje meni bedniku, kaj me še čaka!

KAKO SE GREMO PRI NAS TELEFON.

Ljubljanska medkrajevna telefonska centrala ima sistemiziranih 19 telefonistk. Beseda »sistemiziranih« pomeni v Sloveniji skrajno garanje. Pri nas je treba dodati sistemiziranim močem še 6 moči, pa bo prav. Pa ko bi imela ljubljanska telefonska centrala vsaj tistih mačehovsko odmerjenih 19 moči. Pa jih nima. Navadno je 3 do 5 telefonistk manj.

Kaj se to pravi? To se pravi, da morajo ljubljanske telefonistke garati kot istrske mule. Po tri ali štiri delajo celodnevno (omejeno) službo, ker pravih turnusov pri tem številu ni mogoče spraviti skupaj. Na dopuste ni mogoče misliti, čeprav jih imajo vse večje počte in tudi vsi drugi oddelki počte Ljubljana 1. In čeprav dobe dopuste ljudje, ki prestanejo fizično komaj v enem tednu toliko kakor telefonistke v enem popoldanskem turnusu.

In kaj se to pravi? To se pravi izgubo za državno blagajno, toliko izgubo v gotovem denarju, da bi za to svrhu lahko poštna uprava nastavila še 10 telefonistk. Kajti kdo naj zmore pri sedanjem številu moči in pri tolikem prometu kontrolo nad izvršenimi govori? Če pa kontroliraš govore, bo število govorov manjše, da o poznejših napadih na poštno upravo od strani občinstva niti ne govorimo. Saj se že sedaj čudimo potrpežljivosti državljanov SHS zaradi telefona. Po cele ure, po cele dneve čakajo ljudje na zveze, od katerih je 30 odstotkov že prej odpovedanih. Tujci pa majejo z glavami, gledajo debelo in se čudijo tej hitri in vzorni SHS inštituciji, ki se ji prav telefon. Slišal sem, kako so se, čakajoči na zvezo, pogovarjali z Italijani, češ da pridejo prej z vlakom osebnostno iz Ljubljane v Beograd, kakor pa dobe z Beogradom telefonsko zvezo. In to dostikrat ni pretirano. Seveda ni temu krivo samo pomanjkanje osebja, ampak še bolj pomanjkanje prog in pa slabe proge.

Pri telefonu znači v medkrajevnem prometu vsaka minuta povprečno 5—10 Din. Če je premalo osebja in ni mogoče kontrolirati govorov, ali pa če govore kontroliraš pa daš

zato manj zvez, znači to v enem dnevu velikansko izgubo.

Pa kaj to naši poštni upravi mar! Saj smo na Balkanu, kjer »ima vremena« in ni treba, da se razgovarjaš baš po telefonu. Neki funkcionar poštne uprave je našo mentaliteto prav drastično karakteriziral, češ: »Mi smo kmečki narod. Kmet pa dela na polju in nima časa pisati. Zato mi pošte ne potrebujemo tako kakor v Ameriki.« Seveda, kaj bi potem šele s telefonom! Tudi Slovenci ga ne potrebujemo. Saj nam pravijo v Beogradu: »Slovinci samo pišu, pišu, — oni uvek pišu. Neka brata samo pišu.« S temi besedami apostrofirajo našo birokratično administracijo. Zato, Slovenec, piši in ne telefoniraj!

Pravijo, da je telefon v naši državi pasiven. Ni vrag, da bi pri takem gospodarstvu ne bil!

Toda to garanje, ki so ga deležne telefonistke v ljubljanski medkrajevni centrali, je **škandal, ki mora prenehati**. Telefonska centrala mora biti zasedena s sistemiziranim stanjem, ali pa omejite telefonski promet! Čudimo se tudi naši javnosti, našim poslancem, zlasti pa našemu dnevnemu časopisju, ki je po svojem žurnalističnem poslu v zvezi s telefonom in zaradi tega dobro informirano o pravem stanju, da o vsem tem tako molči. Naša javnost, poslanci, zlasti pa časopisje nosi velik del krivde in odgovornosti za to derutno stanje našega telefona, ker vse to pasivno prenaša. Kajti, če je to javnosti prav, mora biti končno tudi nam vse eno. Telefonistke bodo počasi otopele in telefon bo padel še nižje v škodo javnosti, kateri je ta ustanova v prvi vrsti namenjena.

KDAJ TELEFONISTKE NISO LEPE?

Kadar se jeze in kregajo. Kadar so nevljudne in nekolegialne. O tem je tudi treba nekaj napisati.

Služboval sem že v različnih panogah poštne službe, tudi v najtežji, najnapornejši in najnevarnejši izmed vseh služb ptt. stroke, t. j. pri ambulanci. Povsod sem se prepričal, da vrše ptt. uslužbenci svojo službo zlasti v medsebojnem kontaktu, v medsebojnem službenem občevarju tako, kakor zahteva to čut tovarštva, t. j. v medsebojni vljudnosti in strpljivosti. To zahteva ne samo takt inteligentnih in dobro vzgojenih ljudi, ne samo obzirnost, stanovska strpljivost in kolegialnost, nego tudi interesi službe. Tam, kjer se uslužbenci med seboj hrulijo, kar je skrajno surovo, kjer se šikanirajo, drug drugemu nagajajo in nasprotujejo, mora priti do strupene in napete atmosfere, ki je skrajno škodljiva za službo in seveda tudi za medsebojne stanovske in tovariške odnose.

Ne morem reči, da je v tem pogledu vse prav in v redu v ljubljanski telefonski centrali. Ta graja se ne nanaša na osebe telefonske centrale v splošnem, ker v celoti so tovarišice-telefonistke v službi vljudne in tovariške. Je pa med njimi nekaj izjem, ki mislijo, da smejo biti nevljudne in arogantne celo v službenem kontaktu s tovariši in tovarišicami samo zato, ker jim le-ti po žicah ne vidijo obraza. Tovarištvo in služba sama zahteva od ptt. uslužbencev, da so vljudni in taktični tudi takrat, kadar jih nihče ne vidi v oči in lice. In to ne samo napram občinstvu, ki nas po tem sodi, ampak tudi napram svojim tovarišem. Isto velja tudi za brzojav. Povem to v dobri nameri in ker sem že večkrat čul te pritožbe, tako od strani občinstva kakor od strani tovarišev. Pa tudi sam sem že nekolikokrat doživel od nekaterih koleginj - telefonistk stvari, ki mi niso bile ljube. Upam, da o tem ne bo treba odslej več pisati in da bodo v bodoče prenehale vse take pritožbe, kar bo v korist nam vsem in službi.

PETDESETLETNICA TELEFONA.

Dne 25. oktobra 1927 je preteklo 50 let, ko so tedanjemu nemškemu poštnemu ministru H. Stephanu pokazali prvi Bellov telefon. Nekaj tednov kasneje pa je prišel telefon že v uradno porabo. Dne 12. januarja 1881 (torej tri leta pozneje) je imela nemška prestolnica že prvo telefonsko omrežje.

Dne 22. decembra 1877 so prinesli prvi telefon avstrijskemu cesarju. Ko so ga prosili, naj nastavi tisto »reč« — kakor je on imenoval telefon — na uho, je storil to z vidnim nezaupanjem. Ko pa je nevidnega Bella, ki je v drugi sobi prijetno sedel in v telefon govoril, slišal govoriti v telefonu, je hipoma izpustil iz rok tisto »reč« (slušalo) in ves iznenaden zaklical: »Moj Bog, ta »reč« pa govori.«

Mogoče tudi, da so starega vladarja vznemirile besede, ki jih je tedaj Bell »telefoniral«. Glasile so se: »Biti ali ne biti, to se tukaj vpraša.« Biti je veljalo Bellu, ne biti pa avstrijskemu cesarstvu.

NAPAČNA ZVEZA.

Telefonistke angleškega mesta Hulla imajo humorsko žilico, pač dosti vredna lastnost, že zaradi tega, ker je v poštne službi danes malo humorja. Ustanovile so plesni klub in ga imenovala »Napačna zveza«, naziv, ki je času in stvari primeren. Klub je imel s tem originalnim imenom veliko privlačno silo. Nedo dolgo tega se je vršila prva veselica. Telefonistke pa niso na veselico povabile svojih prijateljev in znancev, temveč telefonske naročnike. Povabilu so se odzvali do zadnjega vsi abonenti. Slednji gost je bil radoveden na »svojo« telefonistko, gospodične telefonistke je pa tudi mikalo spoznati gospode, ki so jim odkrili pri telefonu toliko tajnosti in intimnosti, o katerih pa niso ničesar vedele, so li mladi ali stari, debeli ali suhi, plavalasi ali črnolasi.

Bil je lep večer. Vse je bilo židane volje. Koliko med njimi je bilo presenečenih in prijetno iznenadenih. Na malo kateri veselici se sklene toliko pravih zvez kakor so jih napravili na klubu »Napačne zveze«.

NEVARNA TELEFONSKA SLUŽBA.

Kakšne nesreče lahko zadenejo telefonistke, kaže pri sodišču v Salzburgu vložena tožba. Pogodbena nameščenska v telefonski centrali F. Winder je napravila telefonsko zvezo s tamošnjo kreditno banko. V istem hipu je udaril v njo električni tok ter jo vrgel na tla. Leva stran njenega telesa je ohromela in ni mogla več službe opravljati. Poštna uprava ji je odklonila vsako podporo. Zato je vložila tožbo za plačevanje mesečne rente v znesku prejšnje njene plače, za bolečine pa 5000 šilingov. Pri drugi obravnavi je izjavil stavbni svetnik Ceconi, da je bil v napehljavi izmenični tok. Dva meseca pred to nesrečo je dala kreditna banka svojo telefonsko napravo predrugačiti, o čemer pa ni obvestila telefonske centrale. Profesor Sauerfeld je kot strokovnjak poudarjal, da je usodni tok prišel od zunaj. Na vsak način pa je treba, je rekel, telefonsko omrežje v Salzburgu preurediti, da se preprečijo človeške žrtve.

AVTOMATIČNE TELEFONSKE CENTRALE NA TURŠKEM.

V razmah trgovine in industrije služijo v veliki meri pošta, brzojav, zlasti pa telefon. Današnja turška država noče zaostati za drugimi državami ter stavi v velikih trgovinskih središčih avtomatične telefonske centrale. Zdaj je v delu avtomatična telefonska centrala v Smirni. Z največjo naglico se polagajo kabli. Instalacija se je izvršila letos pomlad. Doslej se je priglasilo za spoj z avtomatično telefonsko centralo 2000 abonentov, ki bivajo v Smirni in njeni okolici.

Gospodarstvo.

OBVESTILA GOSPODARSKE ZADRUGE POŠTNIH NAMEŠČENCEV.

Nabava krompirja. Ker bo letošnja jesen nabava krompirja našim članom vsled raznih neprilik znatno otežkočena, je sklenilo načelstvo na svoji zadnji seji, da nabavi zadruga letos za svoje člane krompir. Kdor želi, da mu zadruga preskrbi krompir, naj takoj sporoči pismeno ali ustno našemu zaupniku natančno količino, koliko ga želi. Naročila bo zadruga sprejemala do konca septembra. Obenem naj tudi sporoče, ali žele gorenjski, dolenski ali štajerski krompir.

Nadalje opozarjamo člane, da lahko tudi sami organizirajo v malem nakup krompirja s pomočjo naše zadruga. Člani kupijo krompir, zadruga jim ga bo plačala, plačani znesek pa odtegnila v večmesečnih zaporednih obrokih. Nabave pri slučajnih nakupih so vedno nekoliko cenejše. N. pr. na trgu se dobi krompir okoli poldne, ko se prodajalcem že mudi domov ter imajo na vozu samo še par vreč, znatno cenejše kakor zjutraj. Če zberemo dovolj naročil, bomo krompir nakupili ter člane pravočasno obvestili glede prevoza in dostave. Vsak naročnik naj pripravi vreče, ker jih zadruga nima. Glede cene za enkrat ne moremo ničesar reči, ker nimamo še točnih podatkov o kvaliteti in ceni letošnjega krompirja.

Končno prosimo vse člane in ostale poštne uslužbence, če vedo za dober krompir, da nam to takoj sporoče. Ravno od naših tovarišev na deželi bi lahko dobili dragocene informacije glede kvalitete in cene krompirja v njihovem okolju. Ugoden nakup je v veliki meri odvisen od sreče in slučajja, kdaj se blago kupi.

Naročila za kurjavo. Ponovno opozarjamo člane, da naročajo kurivo pravočasno in sedaj, ko imamo še lepo vreme. Ker bo najbrže prihodnji mesec zaradi pomanjkanja vagonov prskrba s premogom že otežkočena, prosimo člane, da pravočasno, t. j. vsaj 14 dni prej, preden jim poide stara zaloga, naroče premog. Zadrugi ni mogoče ustreči onim članom, ki dopoldne premog naroče, popoldne ga pa že hočejo imeti. Le kdor se bo držal točnosti, temu bo zadruga lahko točno in v redu postregla.

Tudi naročite kurivo čim prej, dokler imamo še suho vreme. Pozneje bomo čakali na premog po 2 do 3 tedne in bo vagon prišel, kakor je to že običajno, ravno ko bo dež padal. Isto bo z drvini. V dežju jih noče nihče sprejeti, lepo vreme pozimi pa težko zadenemo.

To in ono.

† **Minka Govekarjeva.** Dne 18. avgusta je umrla v ljubljanskem Leonišču upokojena poštna uradnica tov. Minka Govekarjeva. Bila je dolgo let poštarica v svojem rojstnem kraju na Igu pri Ljubljani, po prevratu pa je bila upravnica pošte Ljubljana 5, dokler je ni kap položila na bolniško posteljo. Dolgotrajna, neozdravljiva bolezen je bila vzrok njene prezgodnje upokojitve in vzrok še bolj prezgodnje smrti. Bila je odkrit značaj in iskrena tovarišica. Naj v miru počiva!!

Sestanek OPO v Brezicah bo v nedeljo, dne 2. septembra ob pol štirih popoldne v kolodvorski restavraciji. Na ta sestanek pridejo tudi tovariši in tovarišice iz Zagreba. Zato upamo, da ne bo nihče s Posavja manjkal. Poročal bo tajnik Čampa.

Sestanek OPO v Meži bo v nedeljo, dne 2. septembra ob 3. uri popoldne v restavraciji »Kolo-dvor«. Poročal bo predsednik Jakše. Vabimo na obilno udeležbo.

Z današnjem telefonu in telefonistkam posvečeno številko morda ne bodo vse telefonistke zadovoljne. Pa naj si krivdo le lepo same sebi pripišejo. Dvakrat smo jih opomnili in prosili, da naj pošljajo kak prispevek za to številko, pa vse telefonistke skupaj niso zmogle enega ubogega članka. Če je njim prav, je nam tudi. — Številka od 1. oktobra bo pa posvečena pismošem.

Zimska službena obleka za 1. 1928/29 in čepice so že prišle. Ker po mnenju direkcije nižji uslužbenci pred nastopom zime nimajo pravice do te obleke, jih namerava direkcija sicer razposlati pošilam takoj, toda z nalogo, da jih razdele uslužbencem šele meseca novembra.

Tovariše na deželi opozarjamo na današnjo okrožnico Gospodarske zadruga. Prosimo jih, da event. informacije zaradi krompirja čim prej sporoče Gospodarski zadrugi poštinih nameščencev r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Znanci. Državni uradnik in urednik »Našega glasa« g. Anton Adamič je izdal zbirko 17 črtic v

lični knjigi z naslovom »Znanci«. Črtice so prav poljudno in živahno pisane ter knjigo, ki ima 112 strani, toplo priporočamo. V knjigarnah stane 24 dinarjev, pri avtorju (uredništvo »Našega glasa« v Ljubljani) pa samo 18 Din, s poštnino 19 Din.

Izpitni za priprav. II. kateg. se bodo vršili v oktobru t. l. V naši direkciji je še 12 priprav. II. kat., ki še nimajo izpita. Med temi sta dva, ki morata izpit ponavljati. Priporočamo vsem tem pripravnikom, da se takoj prijavijo k izpitu, ker pozneje ne bo v Ljubljani več izpitov in je zato usoda onih, ki izpita ne bodo delali, precej dvomljiva. Časa za učenje in pripravljavanje je tudi še dovolj. Da ne bo pozneje nobenih izgovorov, smo smatrali za potrebno, da prizadete o tem pravočasno obvestimo in opozorimo. Učnih pripomočkov pa organizacija nima nič več.

Reklama na poštinih pečatih. Na Nemškem rabijo radi poštini pečat za reklamo. Zlasti se to godi pri velikih propagandah. Tudi dunajski velesojem se na ta način propagira. Nedavno je prejel pisec teh vrstic pismo iz Idarja (na Nemškem). Znamke so bile opečatene z velikim pečatom: »Idar (Nahe), Hauptsitz der Edelsteinindustrie«. Praktična reklama za posebno obrtno panogo bi bila umestna v

marsikaterem kraju naše države. Tudi v prosoh tujkega prometa so omenjeni pečati vredni vsega priporočila. Tako se odpirajo viri novih dogodkov — drugim državam. Pri nas seveda ne smejo slišati o kakih reklamnih žigih, še velesojem ga niso dovolili.

Bedo študirane inteligence v ČSR kaže dejstvo, da je za službe v osrednji socialni zavarovalnici prosilo: 137 juristov, 15 zdravnikov, 46 zavarovalnih matematikov (tehnikov), 24 absolventov vis. trgovske šole, 38 absolventov modroslovne fakultete ali tehnike in drugi. S srednješolsko izobrazbo 343 absolventov realke ali gimnazije z maturo, 126 abiturientov s tečajem na trgovski akademiji, 343 absolventov trgovske akademije in 90 prosilcev s srednjo gospodarsko ali srednjo obrtno šolo. Potem 116 kompetentov iz socialnih zavarovalnic in 48 iz denarnih zavodov, ki imajo strokovno prakso. Naposled se poteza za službe v tem zavodu še 991 moških in 512 žensk kot pisarniško osebje in 414 uslužbencev. Od vseh navedenih je 119 prosilcev za mesta v bolniških zavarovalnicah. Vseh prosilcev je torej 3493, doslej je zaposlenih v tem zavodu 123 moči. Pač znamenje časa.

Osebnosti.

Postavljeni: za pogodbo poštarja Milan Vrtovec v Teharjih.

Premeščeni: pb. ur. II/3 Olga Gavrilović iz Skoplja 1 na Ljubljano 1; pb. ur. II/4 Mara Zor z Ljubljane 1 na Vič; Angela Autrata z Ljubljane 1 v Dobrno; Mara Semen z Rakeka na Ljubljano 1 in Mara Kocjančič z Ljubljane 1 v Zalec; pb. ur. II/5 Natalija Kügler iz Prevalj v Černo pri Prevaljah; Dragica Kuralt iz Pragerskega na Ljubljano 1 in Kazimir Stupar iz Banje Luke na Ljubljano 1; telefonistka III/3 Terezija Radovan iz Višnje gore v Krmelj; priprav. III/4 Mira Klemenčič iz Viča na Ljubljano 1; Kristina Mirtič iz Metlike v Črnomelj; Slava Mikuž iz Lesc na Javornik na Gor., Franja Vesenjaj iz Ptuja v Središče ob Dravi; Anka Hudales iz Žalca na Ljubljano 1 in Ljudmila Bajec iz Vidma - Dobropolje v Sodražico ter služ. 2. skup. Ivan Fašun iz Celja v Zidani most.

Prestanek službe: dnev. Ludovik Berlič v Kamniku je odpuščen.

Za vodstvo pogodbenih pošt so napravili izpite: Milica Koprinski, Aleksander Lavrič in Ana Klemenčič.

NOVO STI

za plašče

in kostume

ravnokar došle!

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg števil. 10.

GOSPODOM

nudi najmodernejše obleke najeksaktnjših krojev po najnižjih cenah

FRAN LUKIČ, Ljubljana
Stritarjeva ulica

THE REX CO.

Ljubljana, Gradišče 10 — Zagreb, Salmište 56

Telefon števil. 268 interurban. — Ustanovljeno 1906.

Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisarniških potrebščin. **Pisalni stroji na obroke.**

Tovarna perila

GENICA VOJSKA

LJUBLJANA, Gosposka ul. št. 16

Izdeluje moško in žensko perilo, damske bluze in pijame en gros in po meri.

„MODERNIK“

specijaliteti za dame, kraj zaščiten pod števil. 2058.

Manufakturna veletrgovina FELIRS URBAN, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta števil. 1

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah.

Solidno blago se samo hvali!

Solidno blago — najcenejše blago!

Pri tovarni

I. I. Naglas, Ljubljana

se o tem vsakdo točno prepriča.

Velika izbira pohištva, zaves in preprog.

MERCINA IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
LJUBLJANA, KOLODVORSKA 3.

GLAVNO ZASTOPSTVO IN SAMO-
PRODAJA ZA SLOVENIJO VSEH
IZDELKOV TOVARNE ZA DOKU-
— MENTNI IN KARTNI PAPIR —

BRATJE PIATNIK, RATEČE.

Modna manufakturna trgovina FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA

Stritarjeva ulica 5.

Priporoča se pri nabavi blaga za obleke. — Prodaja na obroke potom Gospodarske zadruge pri starih namoščencev.

Cene zmerne.

Postrežba točna in solidna.

Tuječ Evgen

LJUBLJANA, Cigaletova ul. št. 1

se priporoča

za prodajo elektrotehn. in tehničnega materiala, žarnic, motorjev, transformatorjev itd.

NAJUGODNEJŠI NAKUP

za kuhinjsko posodo, gospodinjne potrebščine, železno pohištvo, štedilnike, peči, cementa itd. itd.

Vam nudi

priznano najcenejša trdka

BREZNIK & FRITSCH

LJUBLJANA, Stritarjeva ul. št. 7.

Uradniki dobe popust in tudi blago na obročno plačilo

Razširjajte „Poštni Glasnik“!

Izhaja 1., 11. in 21. v mesecu. Naročnina na leto 24 Din, ozir. 12 Din za pol leta. Oglasi po dogovoru. Čekovni račun št. 11.834.

Rokopise je pošiljati uredništvu »Poštnega glasnika« v Ljubljani, Pred Prulami 1. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravo lista Sv. Jakoba trg 2. Za »Obl. organizacijo pit. uslužbencev v Ljubljani« izdaja in ureja Joško Jakše v Ljubljani. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek v Ljubljani.